

Kaungāme'a 'i he Va'inga Veimaú

Te nau va'inga fēfē kapau 'oku 'ikai ke nau femahino'aki?

Fai 'e Olivia Kitterman
(Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni)

Na'e hoko 'a e talanoa ni 'i Siamane.

“Lolotonga 'eku nofó!”* Ko e hiva ia 'a Mativi. Na'e hiva fakataha mo 'ene fa'eé mo hono tehina ko Taimofi. Na'e fakapo'uli 'i tu'a 'i he matapā sio'ata 'o e kaá. Ka na'e tokoni 'a e fo'i hiva ke toe ki'i ongo maama ange 'a e me'a kotoa pē.

Ko ha taimi fakailifia ia kia Mativi mo hono fāmilí. Na'a nau hiki ki Siamane koe'uhí na'e 'ikai ke toe malu honau 'apí. Kuo nau fononga 'i ha 'aho 'e ua, pea kuo nau mei a'u 'eni ki ai. Na'e 'ave kinautolu 'e ha pīsope 'i Siamane ki ha feitu'u ke nau nofo ai.

Na'e fiefia 'a Mativi 'i hono tokoni'i kinautolu 'e he Tamai Hēvani ke nau a'u lelei ki Siamané. Ka na'a ne 'ofa ki he'ene Tetí. Na'e pau ke ne nofo pē 'i honau fonuá koe'uhí ko e taú. Na'e hoha'a lahi 'a Mativi ki ai.

Na'e tau 'e he pīsopé 'a e kaá 'i tu'a 'i ha fale. “Oku talitali lelei kimoutolu ki hoku 'apí.”

Na'e to'o 'e Mativi 'ene kató 'o muimui atu 'i hono fāmilí ki loto. Na'e lōngonoa ia. Pau pē na'e 'osi mohe e fāmilí 'o e pīsopé.

Na'e pehē ange 'e he pīsopé, “Te ke lava 'o nofo 'i he loki 'o Mati mo Lolé lolotonga ho'o 'i hení.”

Na'e pehē 'a Mami, “Oleva. 'Oku 'ikai fiem'a'u ia ke na mavahe mei hona ongo lokí koe'uhí ko kinautolu.”

Na'e malimali 'a e pīsopé. “Okú na fiefia ke fai ia. 'Oku mau loto ke mou ongo'i fiemālie.”

Na'e kamokamo pē 'a Mami. “Mālō 'aupito.”

'I he pongipongí, na'e 'alu 'a Mativi mo Taimofi ki peito ke kai pongipongi. Na'e tangutu 'a e pīsopé 'i he tēpilé mo ha ki'i tamasi'i mo ha ki'i ta'ahine. Ne na mei to'u pē mo Mativi.

Na'e pehē ange 'e he pīsopé, “Ko 'eku fānaú 'eni, ko Mati mo Lole.”

Na'e talaange 'e Taimofi, “Fiefia ke fe'iloaki mo kimoua.”

Na'e ki'i puputu'u 'a Mati mo Lole.

Na'e pehē ange 'e he pīsopé, “Oku 'ikai ke na lea 'aki ho'o lea fakafonuá. Ka 'oku ou tui te mou hoko ko ha kaungāme'a lelei.”

Na'e fakafulofula 'a Mativi. Te nau kaungāme'a fēfē kapau 'oku 'ikai ke nau lava 'o fetalanoa'aki? Na'a ne ongo'i 'o hangē kuo pulia 'a e huelo 'o e la'aá na'a ne hiva 'o kau ki ai 'anepoó.

Hili 'enau kaí, na'e faka'alí'ali ange 'e Mati mo Lole ha loki va'inga. Na'e va'inga e ongo tamaiki iiki angé mo ha ngaahi me'a va'inga. Na'e mahalo 'a Mativi ko e si'isi'i naua 'ia Mati mo Lolé.

Na'e lea 'aki 'e Mati ha me'a. Na'e ongo hangē ha fahu'i, ka na'e 'ikai 'ilo 'e Mativi 'a e me'a na'a ne lea 'akí. Na'e tangutu hifo 'a Mati 'o fakaava hake ha puha pele. Na'a ne fokotu'utu'u kinautolu ki ha ngaahi fokotu'unga. Na'a ne to'o hake leva mo Lole 'ena pelé. Na'e fie va'inga 'a Mativi. Ka na'e 'ikai ke ne poto ai!

Na'e tuku hifo 'e Mati ha la'i pele pea sio atu kia Mativi. Na'a ne toe lea 'aki ha me'a.

Na'e fie tangi 'a Mativi. Na'e 'ikai ke ne fie nofo 'i Siamane kapau na'e 'ikai mahino ki ai ha lea 'a ha taha.

Na'e lea 'aki 'e Lole ha me'a kia Mati, pea ne lele leva ki he kolōsetí. Na'a ne foki mai 'o fokotu'u ha keimi fo'ou 'i he falikí.

Na'e 'ilo'i 'e Mativi 'a e keimi ko 'ení. Na'e hangē 'a e ngaahi kongokonga papá ko ia na'a ne ma'u 'i 'apí. Ko e va'inga veimaú! Kuó ne va'inga veimau mo Teti kimu'a. Na'e kamokamo fiefia 'a Mativi. Na'a ne poto 'i he va'inga ko 'ení.

Na'e malimali lahi 'a Lole pea kamata ke ne fokotu'utu'u 'a e ngaahi paté.

Na'e 'unuaki'i 'e Mativi 'ene paté 'i ha kongá 'e ua pea sio ki hono 'unuaki'i 'e Lole 'ene naité. Pea 'unuaki'i 'e Mativi 'ene pīsopé ki he naite 'a Lolé. Na'a ne fiefia mo Taimofi. Na'e le'o 'ita 'a Lole, ka na'a ne malimali pē.

Na'a nau va'inga 'i ha taimi lōloa. Ne 'ikai fuoloa kuo nau kakata. Na'e 'ikai ke nau femahino'aki 'i he'enua lea fakafonuá, ka ne nau kei fiefia pē.

'I he ngaahi uike si'i hono hokó, na'a nau ma'u ha ngaahi va'inga kehe ne nau 'ilo'i. Na'a nau va'inga soka 'i tu'a mo e fānau Siamane kehé. Na'e ako foki 'e Mativi ha ngaahi fo'i lea faka-Siamane 'e ni'ihi. Na'a ne fai ha ngaahi fehalaaki 'i he taimi 'e ni'ihi, ka na'e kei feinga pē.

Na'e kei 'ofa pē 'a Mativi ki he'ene tamaí mo hono 'apí. Ka na'a ne houngā'ia 'i hono tokoni'i ia 'e he Tamai Hēvani ke ne ma'u ha ngaahi kaungāme'a fo'ou. ●

NGAHI TA FAKATATA A HANINAH LI

*Ngaahi Himi, fika 133.